Փուճջը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի։

Տարեկան բաժանորդագինն է երիս եւ կէս արծաթ Մեճիտ կանխիկ վճարելի, թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ թէ՛ գաւառաց համար։

Վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի։

Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պանճէ-Դարու ջրավաճառ եւ գրավաճառ Պօղոս եւ Յակոբ աղայից խանութները։

ՓՈՒՇՔ

Յանուցման տողը 3 դուրուշ է մէկ անգամի համար։ Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ է գիր ուղղելի առ Տճօրեն-Տէր Հ. Ս. Ալատճատեան կ. Պոլիս Գալըգ-բազար Նաճիյէ խան վերի յարկ թիւ 16։

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԹԻՒ 2143 — ՇԱԲԱԹ — 1889 ՄԱՐՏ 25

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՇՔԻ

Երեսփոխանաց ջէմ Երեսփոխանաց գանգատ փոխադարձաբար սաստկացած են մանաւանդ Ազգային ժողովոյ վերջին նստէն յետոյ։ Խումբ մը երեսփոխանք կը գանգատին իւրեանց պաշտօնակիցց դէմ թէ, ժողովոյն խանգարման եւ անգործութեան պատճառ կը լինին նոքա՝ լուծեալ խնդիրներ քրքրելով, ապօրէն պահանջումներ ընելով, գոռալով գոչելով, եւ յաճախակի ընդմիջումներով։ Երեսփոխանաց խումբ մ՚ալ ուրիշ խմբի դէմ կը գանգատի թէ՝ ազգային գործերն ու խնդիրները ըստ հաճոյս խեղաթիւրելու ընթացքի մէջ կը գտնուին. երբ ուղեն՝ ներկայ գտնուող երեսփոխանաց թիւն օրինաւոր կը հռչակեն, եւ երբ չուզեն՝ իրրեւ ապօրինաւոր կը համարին, եւ իրենց կամքն ու բաղձանքն յառաջ տանելու համար ամէն ջանք, ճիգ ու հնարք ի գործ կը դնեն, եւ թէ՝ ամենայն դիրք, ամենայն բարձրութիւն, ամենայն արժանիք, ազգասիրութիւն, օրինասիրութիւն եւ այլ բազում ու բազմազան բարեմասնութիւններ իրենց կը սեպհականեն, եւ ուրիշները կատեն, կարհամարհեն, եւ այլն, եւ այլն։

Բաւակա՛ն երկար ժամանակէ հետէ Ազգային ժողովոյ մէջ իբրեւ երեսփոխան գտնուած եւ դիտած ու սերտած լինելով ազգային երեսփոխանաց բովանդակ ընթացքը, կրնանք ըսել թէ՝ երեսփոխանաց մէկմէկու դէմ ըրած յիշեալ գանգատանաց ամենքն ալ արդար են, եւ եթէ ոչ անհնարին՝ բայց չա՛տ եւ չա՛տ դժուարին է մեր մէջէն մէկէ աւելի արդար, անաչառ եւ անկեղծ ու ողջախոհ գտնել։ Երբ երեսփոխան մը երեսփոխանի մը դէմ կը գանգատի թէ այս ինչ նպատին մէջ յաճախակի ընդմիջմամբ ու բարձրագոչ աղաղակօք ժողովոյն խանգարման պատճառ եղաւ, չկրնար հաստատել թէ ինքն միւս նոյն պակասութեանց մէջ գտնուած չէ ուրիշ անգամ կամ անգամներ։ Այսպէս կրնամք ըսել ուրիշ գանգատանաց համար ալ, եւ կը կարծեմք թէ բաղմաց խիղճերն կը վկայեն մեր այս յայտարարութեան ուղղութեան համար։

Արդ՝ խոհեմութիւն եւ օգտակար համարելով, եւ մանաւանդ չուզելով հասարակաց մէջ տարաձայնել գայթակղութեան առաւել ծանրանալուն տեղի տալ մեր կողմանէ ալ, այսչափ համառօտիւ կանցնիմք գանգատանաց կէտը, եւ հարկ եւ պարտ կը համարիմք՝ յորդորանաց ձայն բարձրացընել առ ամենայն երեսփոխանս, որ իբաց թողլով ամենայն կիրք ու անոտի կուսակցութիւն, իբաց թօթափելով հակառակութեան ու յամառութեան ոգիներն, իբաց վարելով մեծութեան ու փոքրութեան, աւագութեան ու անաւագութեան եւ ճախութեան ու ալքատութեան նողկալի խարուիչներն, սիրով եւ միաբանութեամբ աչխատին Ազգին չահուն, իրաւանց ու պատուոյն համար, եւ Ազգային ժողովն պատկառելի եւ արդիւնաւոր հանդիսացընելով՝ իբարձուստ, որպէս պարտ եւ վայել է, իբարձուստ իբրեւ տիպար եւ օրինակ օրինաւորութեան եւ անկեղծ ազգասիրութեան արձանանան։

(Թղթակցութիւն Փունջի)

Օշական. Կիրակի. 14 Մարտ 1889։ — Մայրաքաղաքիդ մերձակայ Կէյվէ գաւառակի սոյն գիւղի վերայ փոքր ինչ ծանօթութիւն հաղորդել օգտակար կը համարիմ։ Ս. Ծննդեան տօնէն քանի մ՚օր առաջ Առաքնորդ Հայրն գիւղս ժամանելով՝ ժողովրդեան հոգեւոր անունդ մատակարարեց եւ քանիցս տուած ազդու քարոզներովն ի միութիւն յորդորեց։ Նկատելով որ գիւղիս չուրջ երկու հարիւր տուն հայերն միայն մէկ քահանայիս կը հովուին, ուրիշի յաւելման պէտքն ծանոյց, եւ ժողովրդեան խնդրանաց վրայ ազգային դպրոցի վարժապետաց մին կոչեց ի կարգ քահանայութեան՝ տէր Դաւիթ անուանակոչութեամբ։ Իսկ նորընտիր հոգաբարձութիւնն քահանայացեալ վարժապետին տեղ մի այլ պաշտօնեայ յատկացուց։ Թաղական խորհրդոյ պաշտօնավարութեան պայմանաժամն վաղուց լրացած ըլլալով՝ նոր ընտրութիւն կատարեց։ Այժմ նոյն խորհրդոյ Ատենապետն է կարապետեան Ազարիկ էֆէնտին՝ ազգեցիկ եւ գործունեայ անձն, որ արդէն ի կէյվէ Իտարէի ժողովոյ անդամ է։ Կը յուսացուի որ նոր թաղական խորհուրդն իւր նախորդէն աւելի եռանդ եւ աչխոյժ ցոյց տայ ի մասին եկեղեցւոյ չինութեան՝ որոյ չարունակութիւնն բաղում տարիներէ հետէ ընդհատուած է զանազան պատճառներով։ Շինութեան նախնական պլտոյք՝ քար եւ աւազ, պատրաստուելու վրայ են։ Դիւղիս երիտասարդութիւնն իբր երկու տարի յառաջ Եկեղեցաչէն անունով ընկերութիւն մը կազմած էր՝ արդիւնքը եկեղեցւոյ յատկացնելու նպատակաւ։ Թաղական խորհուրդն խառն ժողովգումարելով, եւ յիշեալ ընկերութեան՝ որ լուծեալ եւ քայքայուած էր, անդամներն իւր ներկայութեան կոչելով, Ատենապետ էֆէնտին երկարօրէն բացատրեց ընկերութեանց օգուտներն եւ վերստին կազմակերպեց զայն։ Անդամոց թիւն իբր 145-150 է, ըստ կարողութեան անհատից՝ չաբաթական 10-20-40 փարայ բաժնեգնով։ Քաչալերներ կարգաց եւ խոստացաւ արդեամբ ևս նեցուկ լինել։ Անդամոց հաւանութիւնն առնելէ ետքը՝ խորհուրդն ընկերութեան պատրաստ ստակովը մանաւորի սեպհականութիւնն եղող սըրճարանը գնեց, որով ազգային կալուած մը աւելցաւ։ Սակայն գնման համար պահանջեալ գումարն պակաս լինելով՝ ազգային անտուկէն վճարուելցաւ մնացորդն, զոր ընկերութիւնը պիտի հատուցանէ առաջիկայ հասոյթէն։ Ահա այսպէս ազգը նոր ստացուածքով մը կօժտուի չնորհիւ ընկերութեան եւ վարչական մարմնոյն աչալրջութեան։ Գովելի եւ յիշատակութեան արժանի է այս չարժումն։ Եթէ յառաջիկային բերքերն յաջող արդիւնք արտադրեն, խորհուրդն անչուշտ պիտի ձեռնարկէ եկեղեցւոյն կառուցանելոյ, իբր գործունէութեան օժանդակ առնելով տեղացւոց օգնութիւնն եւ ընկերութիւնը։ Մաղթենք որ այս բարի առաջադրութիւնք ի կատար հասնին։

Յ. Մանուկեան

Եզդոյ. 4 Մարտ 1889։ — Կարեւոր կը համարիմ քանի մը տեղեկութիւն տալ տեղւոյս Միաբանեան մասնաւոր վարժարանի վերայ։ Վեց տարի յառաջ բացուած է եւ ցարդ կը շարունակէ անձնուէր ջանիւք հիմնադիր Յակոբ էֆէնտիի Միաբանեան։ Շատ կանոնաւոր կերպիւ կաւանդուին հայերէն լեզու, կրօնագիտութիւն, ազգային եւ ընդհանուր պատմութիւնք, քանակագիտութիւն, աչխարհագրութիւն, թուքերէն եւ գաղղիարէն լեզուք։ Ծրագիրը կատարելապէս համաձայն է ընտիր նախակրթարանաց ծրագրին։ Վարժարանս իբր լսարան կը ծառայէ կիւրակէ օրեր, եւ կը ճառախօսեն աչակերտք վարժարանիս փոխոխակի զանազան նիւթոց վերայ՝ յառաջադոյն պատրաստելով իւրեանց դրութիւնները։ Աւելի արդիւնաւոր եւ պատուաւոր դիրք կըստանայ այս վարժարանն, եթէ աւելի քաչալերութիւն վայելէ նիւթապէս։ Այժմ 40 աչակերտէ աւելի չունի. 30 ը թոշակաւոր են՝ 8-10-15 ղրչ ամսաթոշակաւ։ Հիմնադիրն համբերութեամբ կը տանի ամենայն դժուարութեանց, յոյս ունենալով որ Նորակազմ Ուսումնական Խորհուրդն պիտի օգնէ. եւ արդէն սոյն Խորհուրդը տեսնելով վարժարանին համար եղած ղոհողութիւնները, խոստացած է օժանդակ հանդիսանալ։ Ա.յս տարի ալ, վարժարանս՝ ըստ իւր սովորութեան՝ չատ փառաւոր կերպիւ կատարեց Ս. Վարդանանց հանդէսն ի մէջ եկեղեցւոյ. հոծ բազմութիւն կար. առաջնորդական Դեր. Տեղապահն եւ հիւր վարդապետ մի ներկայ էին. դասնակը կընկերանար երգով, յատկապէս խմբագրեալ ուղերձ մի, ոտանաւոր եւ թուրքերէն, առ Օգոստ. կայսրն Նուիրեալ, հանդիսին փայլն աւելցուց, եւ հանդիսականք միաբերան «Փառիշահըմ չօգ եաչա՛» աղաղակեցին. ներկայ էին տեղւոյս երեւելեաց չատերն, դաստատուք եւ Ուսումնական խորհուրդն. երեք աչակերտք առանձին տրամախօսութիւն մ՚ալ ի հանդէս ածին, հանդիսականք կեցցէներու եւ ծափահարութեանց

Թնդիւնով հաճութիւն յայտնեցին. երկոտասանի չափ աչակերտք ճառեր խօսեցան զանազան նիւթոց վերայ։

Եղեխ. 6 Մարտ 1889։ — Լրագրոյդ 2127 եւ 2128 թուահամար թերթերուն մէջ կարդացի եդեսիոյ վարժարանաց անչուք վիճակ նկարագրող յօդուածնեը։ Մեք ևս վիշտեր ունիմք այդ առթիւ։ Նախորդ Ուսումնական խորհրդոյ երկամեայ պաշտօնավարութեան շրջան աւարտած լինելով, Քաղաքական ժողովն՝ ընդ նախագահութեամբ Դեր. Առաջնորդ հօր, հետագայ պատուաւոր անձինքն ընտրեց ի պաշտօնավարութիւն։ Արժ. Տ. Աբրահամ քահանայ Արեւեան՝ բնդհանուր տեսուչ վարժարանաց։ Մեծ. Տեարք՝ Սարգիս Բեազեթայեան, Բէերովբէ Տ. Գրիգորեան, Կարապետ Լազլազեան, Գէորգ Քիլէճեան։ Կը շնորհաւորեմք յիշեալ պատուաւորժան Տեարց սոյն նուիրական պաշտօն եւ ի սրտէ յաջողութիւն կը մաղթեմք նոցա հասմար, յուսալով թէ պիտի գնահատեն իրենց պաշտօնի փափկութիւն, եւ անուամբ միայն չպիտի սիրեն գոհ լինել, այլ արդեամբ պիտի ապացուցանեն իրենց գործունէութիւն եւ անձնուիրութիւնն։ Լիայոյս եմք նաեւ թէ՝ Ազգայինք ևս յայտ մեսին հարկ եղած ջակցութիւնն չպիտի խնայեն, որով ևեթ եդեսիոյ վարժարանաց անչուք վիճակն բարւոք կերպարան մը պիտի սանայ, եւ որով արդի մատաղ սերունդն այլ ևս կրթական սովէն չպիտի նեղուի, որպէս ցարդ տառապեցաւ ընդերկար։

Մ. Ս. Յակոբեան

Ագանա. 11 Մարտ 1889։ — Նախորդ տարւոյ 26 ի երեկոյին, տեղւոյս Ուսումնական խորհուրդն ներկայացում մը տուաւ ի նպաստ ազգային երկսեռ վարժարանաց։ Ցիրաւի ժողովրդեան ցոյց տուած համակրանքն յոյժ գովելի էր, ղի յուսացեալքն աւելի արդիւնաւոր եղաւ խորհրդոյն սոյն ձեռնարկութիւնը։ Դերասանք խումբը 15 հոգիէ բազկացեալ էր, որոնց բոլորն ալ տեղացի Հայ երիտասարդք էին։ Թատրոնը լեցուած էր հոծ բազմութեամբ. խաղը սկսաւ ի ժամ 2 և տեւեց մինչ 5. դերասանք ջերմաջերմ ծափահարութեանց արժանացան։ Ղուտ հասոյթը 200-250 մէճիտ կը հաշուի։ — Կիսանամբ թէ Հայուհեաց արդիւնաչատ ընկերութիւնն Ագանայի իգական սեռի վարժարանին մէջ վարժուհւոյ պաշտօնը կրկին յանձներ է հանգուստ. Տիկին Վարդուհի Քիւրքճեանի (ծախքը իւրեանց անտուկէն) ։ Անհուն չնորհակալիք պարտիմք յիշեալ ընկերութեան Աղգասէր անդամուհեաց՝ որք հաճեցան իւրեանց այդ չնորհիւ Աստանայի թշուառ ու ալքատիկ աղջկանց պաշտպան կանգնել։ — Տեղւոյս ղպրոցն երիտասարդներն 50-60 հոգի ընկերութիւն մը կազմեցին, հասարակութեան Ս. Գրքի վրայ տեղեկութիւններ տալու նպատակաւ։ Սոքա ոչ նուազ օգուտ տուին Հայ հասարակութեան՝ մշցելով միշտ բողոքական և պապական քարոզչաց հետ։ Կարժէ որ սոյն ընկերութիւնը քաչալերեն մեր ազգայինք, անդամակցելով նմա։ Ճաշողութիւն կը մաղթեմք ի սրտէ։ — Ս.յս տարի ևս բաւական թուով Հայ ուխտաւորք գացին Երուսաղէմ, որոնք երեւելի դերդաստաններէ են։ — Հանրածանօթ վաճառական Տօքթէօր Սարգիս էֆէնտի Արամեանի ազգին թողած դումարով, ըստ իւր կտակի՝ իգական սեռի համար մի հոյակապ վարժարան պիտի կառուցուի մօտերս. բայց այժմ խնդիրը վարժարանի յարմար տեղ մը գտնելու վերայ է։ Ցուսով եմք որ մի քիչ օրէ ալ այդ խնդիրն լուծուելով՝ ի գործ կը ձեռնարկուի յօգուտ ժողովրդեան և ի յիշատակ ողբացելոյն։

Ոսթընտ. 26 Փետր. 1889։ — Հայտ Ոսթընտ։ — Մեր վերջին նամակնեէ մինչ յիշած էինք Խարբերդի սարկաւագ Քէնէաս Հինտլեանի որդի Հայկակ Հինտլեան կոչուած երիտասարդի ձերբակալութիւնն, բանտարկութիւնն և երկու օրի չափ բանտարկեալ մնալէ վերջը հազար տոլար կանխիկ դրամ իբրեւ երաչխաւորութիւն ոստիկանութեան տրուելով ազատ թողուած, և առաջիկայ Մայիս ամսոյ մէջ իւր դատաստանն տեսնելու որոշուած ըլլալը։ Մեր սոյն նամակն հաստատելէ վերջը, այս անգամ կը ծանուցանեմք թէ Հայկակ Հինտլեան իւր նախկին պաշտօնին մէջ վերահաստատուած է թէև քաչելու գործարանին մէջ, ուր մէկ տարիի չափ ժամանակէ ի վեր գանգոֆութեան պաշտօն կը կատարէր. այսինքն՝ ճիւղ մը կամ դասակարգ մը թելերու կըչիռը ծանուցանող թուանշաններ դրկելու պաշտօն մը, պաշտօն՝ ուրն նմանը կընէ նաեւ ուրիշ մի Հայ, Տիգրանակերտցի Կիրակոս Բորակեան կոչուած գործաւորի տղան Գարեգին Բորակեան՝ շաբաթական 8-9 տոլար վարձքով։ Հինտլեանն իւր պաշտօնի մէջ վերահաստատելով՝ գործարանի տէրերն հետեւած են այն ընկերական, կամ ըսենք՝ ոստիկանական սովորութեան. այն է թէ ո՛վ որ ընկերական զեղծումներ

Թիֆլիս, 21 Մարտ 1889.

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳԱՂՈՒԹԻՆ

Թիֆլիսի նահանգապետ Ս. Ղևոնդովի տան Ռուսական Աշխարհագրական ընկերության Կովկասյան բաժանմունքի նիստում Ն. Մարի կարդաց զեկուցում Վանի նահանգի Գավաշ գավառի Ռշտունիք գյուղի մասին։ Գավաշ գավառը գտնվում է Վանա լճի հարավային կողմում։ Ռշտունիք գյուղը գտնվում է Վանա լճի ափին, Վանից 30 վերստ հեռու։ Գյուղը ունի 150 տուն հայ բնակիչ, որոնք զբաղվում են գյուղատնտեսությամբ, անասնապահությամբ և ձկնորսությամբ։ Գյուղի հարավային կողմում կան մի քանի հին գերեզմաններ, որոնց վրա կան խաչքարեր։ Գյուղի մոտ կան նաև հին ավերակներ, որոնք, ըստ ամենայնի, պատկանել են Ռշտունյաց իշխանական տոհմին։ Գյուղի մոտ կան նաև մի քանի հին աղբյուրներ, որոնք ունեն բուժիչ հատկություններ։ Գյուղի բնակիչները հիմնականում զբաղվում են ձկնորսությամբ, որը նրանց հիմնական զբաղմունքն է։ Ձկնորսությունը կատարվում է Վանա լճում, որտեղ առատ են ձկնատեսակները։ Գյուղի բնակիչները ունեն նաև փոքրաքանակ անասնագլուխ, որոնք արածեցնում են գյուղի շրջակայքում։ Գյուղի տները կառուցված են տեղական քարից և կավից։ Տների մեծ մասը միահարկ է։ Գյուղում կան նաև մի քանի երկհարկ տներ։ Գյուղի փողոցները նեղ են և ոլորապտույտ։ Գյուղում կա մի փոքրիկ եկեղեցի, որը կառուցված է 19-րդ դարում։ Եկեղեցին ունի մեկ գմբեթ և մեկ զանգակատուն։ Եկեղեցու մոտ կա նաև մի փոքրիկ գերեզմանոց։ Գյուղում կա նաև մի փոքրիկ դպրոց, որտեղ սովորում են մոտ 30 աշակերտներ։ Դպրոցի ուսուցիչը գյուղի բնակիչներից մեկն է։ Դպրոցում դասավանդվում են հայոց լեզու, թվաբանություն և աստվածաբանություն։ Դպրոցի շենքը նույնպես կառուցված է տեղական քարից և կավից։ Շենքը ունի երկու սենյակ։ Դպրոցի կահավորանքը շատ աղքատիկ է։ Գյուղում կա նաև մի փոքրիկ խանութ, որտեղ վաճառվում են հիմնականում սննդամթերք և կենցաղային պարագաներ։ Խանութը պատկանում է գյուղի բնակիչներից մեկին։ Գյուղում կա նաև մի փոքրիկ ջրաղաց, որը գործում է գարնանը և ամռանը, երբ ջրի հոսքը բավարար է։ Ջրաղացը պատկանում է գյուղի մյուս բնակիչներից մեկին։ Գյուղում կա նաև մի փոքրիկ կամուրջ, որը կառուցված է գետի վրա։ Կամուրջը նույնպես կառուցված է տեղական քարից և կավից։ Կամուրջի երկարությունը 10 մետր է, իսկ լայնությունը՝ 3 մետր։ Կամուրջը ունի երեք կամար։ Կամուրջի մոտ կա նաև մի փոքրիկ ավազան, որտեղ ջուրը կանգնում է։ Ավազանի խորությունը 2 մետր է։ Ավազանի մոտ կա նաև մի փոքրիկ պարտեզ, որտեղ աճում են տարբեր տեսակի ծառեր և ծաղիկներ։ Պարտեզի մոտ կա նաև մի փոքրիկ տնակ, որտեղ պահվում են գործիքները։ Տնակի մոտ կա նաև մի փոքրիկ հորան, որտեղ ջուրը հոսում է աղբյուրից։ Հորանի մոտ կա նաև մի փոքրիկ ավազան, որտեղ ջուրը կանգնում է։ Ավազանի խորությունը 1 մետր է։ Ավազանի մոտ կա նաև մի փոքրիկ պարտեզ, որտեղ աճում են տարբեր տեսակի ծառեր և ծաղիկներ։ Պարտեզի մոտ կա նաև մի փոքրիկ տնակ, որտեղ պահվում են գործիքները։ Տնակի մոտ կա նաև մի փոքրիկ հորան, որտեղ ջուրը հոսում է աղբյուրից։ Հորանի մոտ կա նաև մի փոքրիկ ավազան, որտեղ ջուրը կանգնում է։ Ավազանի խորությունը 1 մետր է։

Հ չղջեցաւ ի Բերա և ի Ն. Պոլիս։ Ա.յցելեց նաև առ Ս. Պատրիարքն Թունաց, որոյ կողմանէ յատկապէս մեկը ղրկուած էր բարի գալուստ մաղթելու համար։ Անդրիական դեսպանը չքեղ հայկերոյթի մը տուաւ ի պատիւ արքային, ի ներկայութեան նախարարաց ոմանց և դեսպանաց։

— Երեքշաբթի, ժամը 3 ին ի Պոլիս Զէնճիրլի Գուլյու Ա.թիդ Ա.ի փաշա թաղին Գարագոլհանէ փողոցին մէջ վայտաչէն տուներէ մը հրդեհ պատահելով՝ 16 ի չափ տուն հրոյ ճարակ եղան։ — Օ. գոստ. Սուլթանն իմանալով այս արկածն, սենեկապետ Բաղըպ պէյի միջոցաւ 200 ոսկի բաշխել տուաւ կարօտեալոց։ Բաղըպ պէյ հրդեհի վայրը ժամանելով շրջակայ պահականոցին մէջ իւր ձեռօք հրկիզելոց բաշխեց կայսերական ընծորէն։ Հրկիզեալք ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրին վասն կենաց և բարօրութեան Ն. Վ. Հափառութեան։ Թաղապետապան Բ. շրջանակի հաշուակալ Շէֆիզ պէյ ալ նոյն օրը մինչեւ ի բիկուն հրդեհին վայրը մնաց, և՝ ըստ կայսերական հրամանի, հաց և այլն բաշխեց։

— Իւսկիւտար Պուրկուրլու դիւղին մէջ Բաչխա անուն մարդ մը, որ մաքսատան նախկին քարտուղար Ռէֆէթ պէյի ամարտուղար Ռէֆէթ պէյի ամարտոնային մէջ կը բնակէր իբրև պահապան, հրացանի հարուածով մը ինքզինքը գլխէն վիրաւորեց և քիչ յետոյ մեռաւ։

— Ա.յս շաբթու կատարուեցան Սալիհա, Նազիմէ, Զեքիյէ և Էսմա Սուլթանուհեաց հարսանեաց հանդէսները։ Ա.յս առթիւ պալատան մէջ կոչունք կը տրուի վարչական, զինուորական ու կրօնական մեծամեծաց։ Ա.յսօր ալ մեր Ս. Պատրիարք Հայրը կերթայ յատուկ հրաւիրանօք։

— Բաղէչի կինճ գաւառի Խուլը գաւառակի շրջակայ քանի մը գիւղերէից մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւն մը երևան եկած է, և մեկ ամսոյ մէջ բաղմաթիւ մարդիկ զոհ եղած են։ Ախտացելոց ոմանք 7-8 ժամէն և այլք սաստիկ վորհարութեամբ 2 օրէն կը մեռնին։

— Ա.ստրիական Էոյտ ընկերութիւնը դադարեցոյց Կ. Պոլսոյ և Վարնայի մէջ չոգենաւուց ուղղակի երթևեկութիւնն։ Ա.յսուհետև շաբաթ օրերը մայրաքաղաքէս ի Կալաց ուղևորող չոգենաւք պիտի հանդիպի Վառնայի նաւահանգիստն, և երեքշաբթի օրերն ի վերադարձին։

— Ա.կնէն արուած հեռագիրք բոլորովին կը հերքեն այն լուրը թէ՝ Զէնճիրլի-թաշ ըսուած հրուշակաւոր ժայռն քաղաքին վերայ դահավիժելով, 12 մարդոյ մահուան պատճառ եղած է։

— Մայրաքաղաքիս մէջ քանի մը աւազակք բռնուեցան, որ Նիւրայի Սէն-Ֆրէնի անուն հռոմէական եկեղեցիէն 50 հազար ֆրանգի բան գողցած և մայրաքաղաքս փախած են եղեր։

— Գոնեայի յոյն մետրոպոլիտ Տ. Ամբրոսիոս վախճաներ է ի Նիկէա։

— Սերբստիոյ գաղղիական նորընտիր փոխ հիւպատոս Պ. Սէոն երեքշաբթի ուղևորեցաւ ի պաշտօնավայրն։

— Եէմէնի մէջ հրդեհ պատահելով՝ 3-400 տուն այրեցաւեր եղեր են։

Պատուանշան, Ատիճան, Պաշտօն եւ Պարգեւ։ — Եոզղատի կառավարիչ անուանեցաւ Դերջէհիրի կառավարիչ Համան Խայրի փաշա։ — Դերջէհիրի կառավարիչ անուանեցաւ Եոզղատի կառավարիչ Նամըգ էֆէնտի։ — Հեռագրական վարչութեան օտար հաշուոց քննիչ և նոյն վարչութեան ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Սուրիոյ հեռագրական տնօրէն Նանքօ էֆէնտի։ — Բարբերդի Մաղկերա գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Ա.րապկիրի նախկին գայմագամ Միւէյէման Սալիմ էֆէնտի։ — Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ սպառազետութեան Դրան ամրութեանց Հիւղի առաջին քարտուղար Նուրի էֆէնտիի։ — Սանկէի Մուեթէմայիզ աստիճան՝ Եգիպտոսի հեռագրական պատուիրակ Էմիլ էֆէնտիի։ — Սանկէի երկրորդ աստիճան՝ սպառազետութեան Դրան ամրութեանց Հիւղի առաջին քարտուղարներէն Շիւքրի էֆէնտիի։ — Սալոնիկի աստիճան՝ Մաղնիսայի թաղապետական բժիշկ Եանի էֆէնտիի։ — Առաջին աստիճան Օսմանկէ պատուանշան՝ Պէրութի կուսակալ Բայիր փաշայի։ — Առաջին աստիճանի Շէֆիգաթի՝ Ն. Վահռութեան կնոջ։ — Առաջին աստիճանի Մէճիտիէ՝ Սպանիոյ Ելիտական նախորդ նախարարին։ — Երկրորդ աստիճանի Շէֆիգաթի՝ Էպուզզիյա Թէվֆիգ էֆէնտիի կնոջ։ — Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Խալաթրոյ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Իսլամական դեսպանատան խորհրդական Սալվաթորէ Թուճինի ասպետին։ — Երրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ նոյն դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ճիովանի Կալինա կոմսին և երկրորդ թարգման Ալֆրէտ Ռանճա ասպետին։ — Չորրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ նոյն դեսպանատան զինուորական կցորդին և Մանհայմի օսմանեան պատուակալ հիւպատոս Պ. Բայսի։ — Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Ծովային գնդապետ Սիւլէյման պէյի եւ Ա.յտընի վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղի նախագահ Խամդի պէյի։ — Չորրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Ա.թէնքի Ա.քրոպոլիս լրագրոյ խմբագիրներէն Պ. Նիքոլաս Սքանտոնիի։ — Կայսերազուն իշխանուհի Զէքիյէ Սուլթանուհւոյն գործակատար անուանեցաւ Հաշուակալութեանց Դիւանի անդամներէն Հաճըզ Սայիտ էֆէնտի։ — Սերպստիոյ Հոզա գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Էոտէզլի նախկին գայմագամ Օսման Ֆէհմի պէյ։ — Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Առողջապահական ժողովոյ անդամ և հաշուակալ Խուրշիտ պէյի։ — Սանկէ Մուեթէմայիզ աստիճան՝ Ժանտարմայից դիւանի քարտուղարներէն Սալիհ, Վէհպի և Օսման էֆէնտիներու։ — Սալիսէի աստիճան՝ նոյն դիւանի քարտուղարներէն Սամի էֆէնտիի ու Ձէմալ պէյի և Բ. Դրան թարգմանութեանց սենեկի քարտուղարներէն Հասան Սամիհ պէյի և Խորհրդականաց դիւանի քարտուղարներէն Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյի։ — Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիէ պատուանշան՝ Դ. բանակի 22րդ զօրաբաժնի 44րդ կիսաբաժնի հրամանատար Ալի Համտի փաշայի։ — Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Մալթայի օսմանեան հիւպատոսարանի Իմամ Մուսթաֆա էֆէնտիի։ — Սանկէ Մուեթէմայիզ աստիճան՝ Պոլսոյ առևտրական սենեկի դեր նախագահ Պաստաճըզատէ Ֆէրիտ պէյի և առևտրական առաջին դատարանի անդամ Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտիի։ — Սանկէի երկրորդ աստիճան՝ Բերայի Նախնական դատարանի անդամ Տատեան Վահրամ պէյի և Թաղապետութեան Դ. շրջանակի Մալ-մէմուրը Ալի Ֆայիգ էֆէնտիի։ — Առաջին աստիճանի Մէճիտիէ պատուանշան՝ Թաղղիոյ Վերակոյտի անդամ Պ. Կիշառի։ — Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Ջմիւռնիոյ հրէից խախամպաշեա Ավրամ Բալաչի էֆէնտիի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 25 Մարտ 1889

Օսմանեան Ֆոնսօլիտէ	16-35
Րումելիի Երկաթուղի Ֆրանգ	54-25
Թրամուէյ	Լ. 0. 469

Օսմանեան լիրան 100 դրուշէն

Մէճիտիյէ	108-20
Մէճալիք	102-30
Հինդնոց	104-
Վեցնոց	104-
Րուպլի Թղթադրամ	8-44
Րուպլի արծաթ	77-30
Ռուսիոյ Բոլ	91-30
Դաղղիական լիրա	87-35
Անգղիական »	110-35
Գրիւից	15-20

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

= Դաղղիոյ Ազգային ժողովը հունգ ուրբաթ որոշեց ըստ առաջարկութեան Նախարարութեան՝ ձերբակալել զղջրաւոր Պուլանժէ և դատի ենթարկել։ Սակայն դեռ այս որոշումը չորուած, զօրավարն ի Պրիւսէլ փախած էր, և ահա անտի կը յայտարարէ թէ՝ կը խուսափի քմահաճ դատաստանէ մը, և պիտի երթայ այն օրն յորում պիտի կոչուի դատաստանի առջև, և հետեւաբար ի Պելճիա պիտի ըստանայ ընդհանուր ընտրութեանց հիմնելիք պարկեշտ և ազատ հանրապետութեան։ Զօրավարը կը կարծէ թէ կարճ պիտի լինի իւր այս արտասահման բնակութիւնն, և ընդհանուր ընտրութիւնք ազգային կոնսակցութեան յաղթանակը պիտի լինին։

= Հապէշստանի Ցովհան թագաւորն՝ իրեն մրցակից Մենէլիք թագաւորէն յաղթուելէն ետքը՝ մեռաւ է պատերազմին մէջ առած վէրքերէն։

= Պուլղարիոյ ռուսական կուսակցութեան պետ հանրածանօթ Պ. Զանքով ի Պէլկրատ հաստատեց իւր բնակութիւնը։

= Սերպիոյ հրաժարեալ արքան Պուլղարիային անցնելու ատեն, պաշտօնական ընդունելութիւն չեղաւ իւր խնդրանօք, և Ֆերտինանտ իշխանն հրամայեց զանոյ առնուլ այս պատճառաւ եղած է պատրաստութիւնները։

= Պուլղարիոյ Ֆերտինանտ իշխանն՝ որ ժամանակէ մը հետէ Փիլիպէ կը գտնուէր, դարձաւ ի Սոֆիա։

= Դաղղիոյ արտաքին գործոց նախարարն այս օրերս ըսեր է ոմանոյ թէ՝ քաղաքական հորիզոնը պարզ ու վճիտ է, և թէ՝ Դաղղիոյ ու Գերմանիոյ կառավարութեանց յարաբերութիւնք օր ըստ օրէ կը բարւոքին, և կը հասնին մինչև այն աստիճան, որ բարեկամական կանուանի։

= Պուլղարիոյ նախորդ իշխան Ալէքսանդրի մայրը շատ վշտանալով դերասանուհւոյ մը հետ որդւոյն ամուսնանալուն վերայ, դէնացեր առանձնացեր է վանքի մը մէջ։

= Գերմանիոյ կայսրը ներկայ գտնուելով Պիզմարգ իշխանի տուած կոչունքին՝ ամենուն հետ քաղցրութեամբ խօսակցեր և ըսեր է. — «Նոր շրջան մը կը բացուի. ես եմ և կը մնամ թագաւոր, բայց պիտի յաճախեմ առ ներկայացուցիչս Ազգին և պիտի շօշափեմ նոցա կարծիքներն։ Իմ պապս տակաւին ծանօթ չէր այս դաղափարին, սակայն ես մեր ժամանակին զաւակն եմ։»

= Մարոքի Սուլթանը գոհ ըրաւ զկառավարութիւնն Անգղիոյ, որոշելով որ ընդծովեայ հեռագրապարանը, զոր անգղիական ընկերութիւն մը կը բանեցընէ, նորոգուի երբ ուզուի, և Մարոքի կառավարութեան կոչմանէ օրևէ արգելք չլինի։

= Ռուսիոյ կայսեր եղբայր Վլատիմիր մեծ դուքսն այս օրերս Վիէննա կուգայ։ Կը կարծուի թէ քաղաքական նպատակ մը ունի այս, և թէ՝ գլխաւոր գործը պիտի լինի համաձայնիլ Ա.ւստրիոյ կառավարութեան հետ, որ Ռուսիա Պուլղարիոյ գործոց ու խնդրոց մէջ չմտնէ, և Ա.ւստրիա ալ վոխադարձաբար Սերպիոյ ներքին գործոց մէջ ձեռք չմտնէ։

= Ռումանիոյ կառավարութիւնն երկրէն արտաքսեր է խումբ մը ռուսական հպատակներ։ Ռուսիոյ կառավարութիւնն, ըստ յայտարարութեան պաշտօնական լրագրին Պետրսպուրկի՝ խնդրոյ նիւթ չըներ այս արտաքսութիւն, և Ռումանիոյ պաշտօնակալաց ոմանց չափազանց եռանդեան կը վերագրէ։

= Անգղիոյ Ազգային ժողովոյ մէջ, կառավարութեան ընդհանուր արտաքոյ կարգի պատրաստութեանց վերայ վիճաբանութեան ժամանակ, ելմտից նախարարն ըսեր է. — «Անգղիոյ կառավարութիւնն համայն տերութեանց հետ բարեկամական յարաբերութեանց մէջ է. սակայն ո՛վ կրնայ երաշխաւորել թէ յարաբերութեանց այս վիճակն յաւիտենական պիտի լինի։ Հարկ կը լինի, որ Անգղիոյ կառավարութիւնն անպատրաստ չգտնուի առաջի արտաքոյ կարգի պատրաստութեանց միւս տէրութեանց, և անպատրաստ լինելով՝ վտանգի չենթարկուի»։ Նախարարը միանգամայն դիտել տուած է թէ՝ ընդհանուր զէնքնկեցութեան գաղափարն, զոր կը յայտնեն երեսփոխանաց ոմանք, անկարելի երեւակայութիւն մ'է, և թէ Անգղիոյ կառավարութիւնն որչափ զօրաւոր լինի, այնչափ աւելի կրնայ ծառայել խաղաղութեան անվրդով պահպանութեան համար։

= Ռուսիոյ կայսրն ու կայսրուհին ներկայ գտնուեր են Կոմս Բիւեր Շուվալովի յուղարկաւորութեան հանդիսին, և մեծ դուքսք բռներ են դագաղին ժապաւէնները։

= Գաղղիոյ հանրապետութիւնն որոշեր է Ս.ղջաս-Լորէնի Ա.լթքիրխէն քաղաքէն ի Փարիզ փոխադրել Գաղղիոյ հանրապետութեան նախագահ Պ. Սատի Գարնոյի հաւուն (Լազար Գարնօ) մարմինն, և Գերմանիոյ կառավարութիւնն ալ հաճութիւն տուուեր է։

= Ի Փլիպէ, Պուլղարիոյ կառավարութեան ընթացքը քննադատող թերթ մը՝ Ռոտոփ անուն, խափանեցաւ և խմբագիրը ձերբակալեցաւ։

= Նիւ-Եորքի Թրիպիւն լրագրին տնօրէն Պ. Հուայթլօ Ռէյտ՝ Փարիզի, Սէնտ-Ժաքիի Բուվէրէլ կաղէթի տնօրէն Պ. Միւրաթ Հալըսթէտ՝ Պէրլինի, Նորթ Ամէրիքըն Ռըվիւ ամսաթերթին տնօրէն Պ. Ա.լլէն՝ Պետրսպուրկի, և Միացեալ Նահանգաց նախկին նախագահ Ա.բրահամ Լինքըլնի երէց որդի Ռոպերթ Լինքըլն՝ արհեստիւ փաստաբան, Լոնտոնի ամերիկեան դեսպան անուանեցան։

= Գարատաղի իշխանութիւնը զինուորական պատրաստութիւններ կը տեսնէ սահմանագլխին վերայ։ Իշխանը խորհրդակցեր է պահեստի զօրաց հրամանատարաց հետ, և հրամայեր է վաշտ մը ղօրք ղրկել ի Պատ։ Կը կարծուի թէ սոյն քաղաքը պիտի լինի կեդրոն համախմբման ղօրաց։ Մանաւորապէս ի վիէննա մեծ կարեւորութիւն կը տրուի Գարատաղի այս շարժման։

= Չվիցերիի զինուորական գործոց նախարարն Ազգային ժողովէն 600 հազար ֆրանք խընդրեր է իբրև արտաքոյ կարգի վարկ՝ ամրութեանց շինութեան համար։

= Գաղղիոյ մէջ երբ իրրեւ հետաքրքրական խնդիր մ'երթէ զօրավար Պուլանժէ արդարև դատի պիտի ենթարկի՞, լրագրական թղթակից մը նոյն ինքն Պուլանժէի հարցուցած լինելով՝ պատասխաներ է նա. — «Մինչեւ ցարդ 700 էն աւելի անձինք այս հարցումն ըրին ինձ։ Ես սո՛ւտ և է տեղեկութիւն չունիմ։ Ես մինչեւ ցարդ ո՛չ մեկ ոճիր և ո՛չ մեկ յանցանք գործած չեմ, իմ ձերբակալութեանս պատճառ մը չեմ կրնար գտնել. ուրիշ բան է եթէ ինծի դէմ այնպէս վարուիլ ուզղղներուն խելքը խանգարի եւ յայնժամ ամենայն ինչ հնարաւոր լինի։ Կըսուի թէ ընդհանուր դատախազն Ապրիլի 2 ին պիտի պահանջէ դատի ենթարկել զիս և Ազգային ժողովը պիտի ընդունի զայս։ Ես չեմ կրնար հաւատալ։ Ցայտնի է որ՝ եթէ կառավարութիւնն այսպիսի խորհուրդ մը ունենար, գաղտնի կը պահէր։»

= Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոմս Հէրպերթ Պիզմարգ՝ որ Լոնտոն կը գտնուէր, վերադարձաւ ի Պերլին։

= Ռուսիոյ կայսրն՝ Ա.լէքսանդր Նեւսքիի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը տուաւ Եգիպտոսի Խոտիվին, և զանազան պատուանշաններ՝ եգիպտական պաշտօնատարաց բազմաց, Սերդիոս մեծ-դքսին ու մեծ-դքսուհւոյն ի Գահիրէ եղած չքեղ ընդունելութեան առթիւ։

= Ի վիէննա հասարակաց խօսակցութեան ծանր առարկայ եղած է հետեւեալ դէպքը։ Տեղւոյն աղնուականներէն Կոմս Բօլ Ֆէնթէիչ իւր կինը Պ. Պլէյհօարըի որդւոյն հետ անհամեստ յարաբերութեան մէջ տեսնելով՝ կնոջը կը նեղէ, բայց պարոնն ի մեծ մարտ կը հրաւիրէ, և կորոշուի որ Վիէննայի մերձակայ անտառի մը մէջ կատարուի մենամարտը։ Կոմսն որոշեալ ատեն կերթայ և ժամերով հակառակորդին դալստեան ի զուր սպասելէն ետք, կը վերադառնայ տուն եւ կիմանայ որ կինը պարոնին հետ խոյս տուեր է, նամակաւ մը խնդրելով իրմէ (կոմսէն) որ չորս փոքրիկ որդւոցն կրթութեան ու դաստիարակութեան համար փոյթ ու խնամ տանի։ Կը կարծուի թէ արդ իշխողիա կը գտնուին երկու փախստականք։

= Պարսից Շահը մօտերս կուղեւորի Եւրոպա՝ Փարիզի Արուեստահանդէսն այցելելու առթիւ։

= Ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր՝ Անգղիոյ և Սպանիոյ թագուհիք տեսակցեցան սպանիական երկրին վերայ ի Ս. Սէպաստիէն, չատ սիրալիր և մտերմական կերպիւ։ Առանձինն ճաշեցին և երկարօրէն խօսակցեցան։ Տեղւոյն քաղաքապետութիւնը տեսակցութեան վայրին և շրջակայից գեղեցիկ տեսարանները պարունակող մատեան մը նուիրեց Անգղիոյ թագուհւոյն, և ժողովուրդն համակրանաց և մեծարանաց ցոյցեր ըրաւ և փունջ մը մատոյց։

= Աւստրիոյ կայսրուհին՝ որ արդէն վատառողջ էր, որդւոյն ինքնասպանութենէն հետէ աւելի ծանր վիճակի մէջ կը գտնուի։

= Ռուսիոյ կայսրը պատուանշան բաշխեց Պուխարայի էմիրին արտաքոյ կարգի դեսպանաց, և Սպիտակ Արծուի ականակուռ պատուանշանն յանձնեց էմիրին համար։

= Մարոքի կառավարութիւնը՝ որ տակաւին նոր համաձայնեցաւ Անգղիոյ կառավարութեան հետ, նորա առաջարկութիւնը կատարելով, կըսկսի նեղուիլ նոր խնդրով մը, որ է չորս եւրոպացւոց ի Մէքինէզ սպանուիլը։

= Ռումանիոյ արքայի եղբօրորդի Ֆէրտինանտ Իշխան՝ որ ի Գերմանիա զինուորական ուսում առարտած է, ամսոյս 14 ին Ռումանիոյ գահաժառանգ հռչակեցաւ հանդիսիւ, և այսուհետև Ռումանիա պիտի բնակի։

= Ճինէվրայի սեղանաւորական մեծ միջնորդներէն մին, Գ. Բունեատ ամսոյս 16 ին ինքնասպան եղաւ՝ պղնձի առևտրէ և Փարիզի Բանթուառի արժէթղթոց անկմանէն ծանրապէս ջղասուած լինելուն համար։

= Նոր վիճակագրութենէ մը կիմացուի թէ Ռուսիոյ մէջ 27 միլիոն ձի կայ, և թէ բովանդակ աշխարհի ձիոց մէկերորդ մասէն աւելի է։

= Անցեալ շաբթու ի Գերմանիա վառոդի երեք գործարանաց մէջ պայթումի տեղի ունեցաւ՝ 6 հոգի մեռեր և բազում մարդիկ ծանրապէս վիրաւորուեր են։

= Փարիզի մէջ հետզհետէ կը տարածի եղան մսի տեղ ձիու միս ուտելն։ Ի Փարիզ, անասնոց և ուտելեաց խնդրոց հոգածու ընկերութեան վերջին նստին մէջ անդամոց մին երկար առեղծուածութիւն մ'ըրաւ հաստատելու համար ձիու մսին առողջարար և անդարար ուտելիք լինելն, եւ ներկայ եղողները չերմ ծափահարութեամբ լսեցին։ Արդէն ի Փարիզ և ի շրջակայս ձիու միս վաճառող 132 խանութ կայ։

= Մորմոնք՝ որոց դաւանութեան գլխաւոր մասն է բազմակնութիւնը, նկատելով որ Միացեալ Նահանգաց կառավարութիւնն արգելիչ օրէնքներ արձակացուցած է իրենց դէմ, սկսեր են ի Մեքսիկա գաղթականութիւն հաստատել՝ անգանօր յաջողութիւն գտնելու յուսով. սակայն չկարծուիր որ յաջողին եւ թերեւս առաւել խստութեանց պատահին, որովհետեւ յիշեալ երկիրն բոլորովին հռոմէական լինելով՝ բնաւ չպիտի հանդուրժէ տեսնել իւր մէջ բազմակնութիւն տարածել ուզող հասարակութիւն մը։

= Սամոայէ լուր տրուած է թէ՝ զարհուրելի ուրկանի մը պատճառաւ՝ գերմանական Ատլէր, Օլկա և Էպէր, և ամերիկեան Թորընթըն, Վանտալիա եւ Նիբսիք մարտանաւք խարակաց վերայ նետուելով՝ ամբողջովին կորեան, և ամերիկացի 4 սպայք և 46 նաւաստիք և գերմանացի 9 սպայք և 87 նաւաստիք խեղդուեցան։

ՍՏԼ ԵՒ ՍՏԼՈՒ

×× Հայ-Բաբէլ Ակումբը։ – Լոնտոնի այս պարտիզին մէջ հաղարաւոր աթոռներ կան, որոց իւրաքանչիւրը մէկ բէննիի վարձքով հասարակութեան կը տրուին։ Այս աթոռներ հետեւեալ կերպով հաստատուած են։ Վաթերլօի պատերազմէն վերջը, անգլիացի զօրավարաց մին՝ որ մեծ ծառայութիւններ մատուցած էր իւր հայրենեաց, յետին աստիճան թշուառութեամբ կը տագնապի։ Անգղիական կառավարութիւնն՝ սոյն զօրավարին մատուցած ծառայութեանց փոխարէն օգնութիւն մը ընելու դիտմամբ՝ նմա և ժառանգորդացը կը նուիրէ յիշեալ պարտիզի մէջ մինչեւ յաւիտեան աթոռներ վարձու տալու արտօնութիւնը։ Չօրսվարին 100 աթոռով սկսած է գործը. իսկ այժմ աթոռոց թիւը մինչեւ 27000 հասած է, և նորա ժառանգորդք կըստանան 200000 մարք տարեկան հասոյթ։

××× Դպրոցական Հարցապնդութիւն Զինաց։ – Ի Զինաստան աղնուականութեան աստիճանն և պատութեան բարձրագոյն պաշտօնէութիւնն անոնց և եթէ կը սերուի, որք՝ երկար և դժուարին դասերով պարապելով՝ արժանիք և յաջողութիւն կըստանան։ Թէ՛ յաղնուականաց և թէ՛ ժողովրդեան ստորին դասէն ո՛չ ոք կըրնայ պետութեան պաշտօն վարել, եթէ պահանջեալ քննութիւնը տալով վկայագիր չըստանայ։ Քննութիւնն երեք կարգի կը բաժնուի. ստորին, միջին, բարձրագոյն։ Ստորին կարգի քննութիւնն այբբենարանի քննութիւնն է. ընթերցողը կը ծիծաղին անշուշտ, երբ այբբենարանի քննութիւն կըսեմք. սակայն պէտք է գիտնալ որ Զինաց այբբենարանը մերինին պէս քանի մը տող չպարունակեր, այլ ութսուն հատոր. յայտնի է թէ ութսուն հատոր գիր ուսանիլն չէ դիւրին բան, և հետեւապէս այբբենարանի քննութիւնը բաւական դժուարին է։ Աւելի ստոյգն ա՛յս է որ չինացիք մեր հեգական տառերուն պէս տառեր չունին երբեք. նոցա բառերը գիրերէ չեն բաղկանար, այլ իւրաքանչիւր բառ իւր յատուկ ձեւն ունի։ Խօսք մը կազմելու համար պէտք է իւրաքանչիւր բառի յատուկ ձեւը գործածել. ահա այս պատճառաւ՝ ուսանելի ձեւոց թիւն 80000 ի կը հասնի։ Ստորին կարգի քննութեան աշակերտէն կը պահանջուի պատասխան քանի մը հարցմանց, և՝ իբր դիւրագոյն համարուած 2500 ձեւոց ուղղագրութիւն։ Բայամ յաջողակ հանդիսանալով վկայագիր ստացողք իրաւունք կունենան կրել իւրեանց գլխարկին վերայ մի կապոյտ կոճակ, և կընդունուին պետական ստորին պաշտօններու մէջ։ Միջին քննութեան ներկայացող աշակերտէն կը պահանջուի պատասխան ինչ ինչ հարցմանց եւ 80000 բառաձեւոց ուղղագրութիւն։ Ա.յս քննութիւնը տուողները բուստ կոճակ կը շահին, և փոխկուսակալութեան պէս պաշտօններու մէջ կընդունուին։ Անհնարին դժուարին է բարձրագոյն կարգի քննութիւնն։ Պէտք է որ մատենագրական և գիտական ամէն դժուարին հարցմանց պատասխանէ ուսանողն, և եթէ յաջողի պատասխանել հարցմանց և ընդունիլ վկայագիր, արժանիք կըստանայ տէրութեան ամենէն բարձր պաշտօններուն մէջ ընդունուելու։ Ի պատրաստութիւն քննութեան, իւրաքանչիւր աշակերտ պարտի իրը տասն օր խցիկ մը մէջ մնալ առանձինն, ուր սեղան մը և աթոռ մը կայ։ Փէքինի մայրաքաղաքին մէջ քննութեան խցիկներուն թիւն իրը 13,000 է։ Ցոյժ սակաւք են սակայն որ կը կատարեն յաջողութեամբ վերջին քննութիւնն և բարձրագոյն պաշտօնէութեանց գլուխը կանցնին։ Ս. Մ. Գասապեան

ՍԵՐՍԷՐԻ ԵԱՀՈՒՏԻ

Ընտիր, բարոյական և հրահանդիչ վէպերու հրատարակիչ Պիպէրեան կարապետ էֆ. սկսած է հրատարակել այս մեծահռչակ վէպն, թուրքերէն լեզուաւ և հայ տառերով, թերթ առ թերթ, ամէն օր, բաց ի տօներէ և կիւրակէէ։ Մէն մի թերթի գինն է 10 փարա. իսկ բաժանորդագրութեան համար, ի Կ. Պոլիս՝ 70 և ի գաւառս 80 ղրուշ։ Վէպը ղարեաւ պիտի լինի 200 պատկերօք։

ՄԷՃԷԼԼԷ

ԿԱՄ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ

ՕՐԻՆԱԴԻՐՔ

Թարգմաներաց

Ա. ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԹՈՓՎԱՑԵԱՆ

Պէրպէրեան տպարանէն մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է Մէճէլլէի Հայերէն թարգմանութեան առաջին հատորն, որ կը պարունակէ Մէճէլլէի խմբագրութեան յանձնախմբին Տեղեկագիրն (մազպաթա), իրաւագիտական հիմնական սկզբունքներն (Դավայիտի Փըգհիյէ) և վճառանց գիրքն (Քիթապ-իւլ-պիւյու)։ Թուրքերէն հայատառ բնագիրն ևս դրուած է հանդէպ հայերէն թարգմանութեան։ Ազգ. կեդ. Վարչութեան Պատ. Ուսումն. Խորհուրդն յատուկ վաւերագրով հաստատած է սոյն թարգմանութեան հարազատութիւնն։ Այս աշխատասիրութիւնն, որով զգալի պակաս մի կը լցուի ի մեզ, ոչ միայն մեծ պատիւ կը բերէ թարգմանչին, այլ և առ ազգն իրական ծառայութիւն մի է։ Ամբողջ գործն պիտի բաղկանայ հինգ հատորներէ, որք ըստ մեծի մասին պատրաստուած լինելով՝ պիտի հրատարակուին հետզհետէ։ Կեդրոնատեղին է Մահմուտ-Փաշա, Պէօյիւք-Եըլըզ խան, վերնայարկ թիւ 10։ Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով և ի Բերա Պ. վկայի գրատունն՝ ի գին 10 դահեկանի։ Ազգ. վարժարանաց և ազգ. պաշտօնական հաստատութեանց համար գոհացուցիչ զեղչ կը լինի։

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՀԱՒԱՔՈՒԾՈՑ ԸՆՏԻՐ ԵՐԳՈՑ

Սոյն նոր երգարանը կը պարունակէ 100 է աւելի հին ու նոր ընտիր երգեր մեծաւ մասամբ եղանակաւոր, որոց մէջ են առվեհ. Սուլթանն ձօնեալ երգերն (յատկապէս «Մասիս» գրերով արտատպեալ) ինչպէս նաև նորընտիր Մ. Պատրիարք հօր ձօնեալ անգրանիկ երգն։ Ներկայ երգարանին գլխաւոր հեղինակներն են Խորէն Եպիսկոպոս Նար-Պէյ, Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս, Հ. Ղ. Ալիշան, Մ. Փափազեան, Քամար-Քաթիպա, Ռ. Ե. Պէրպէրեան, Գ. Դուրեան, Ն. Ռուսինեան, Մ. Մամուրեան, Գ. Է. Ոչականի, Մ. Պէշիքթաշլեան, Թ. Նազարեան, Բ. Գուրգէն, Տ. Մանավեան, Խրիմ. Հայրիկ, Մ. Զերաղ, Գ. Օտեան, Ե. Ոսկան, Մ. Ֆէլէկեան, Մ. կիւրճեան, Մ. Գասիասճեան, Ե. Տէվլէթեան եւլն. եւլն. Ամեն. Հայ անհատներու և ընտանեաց անհրաժեշտ եղող ներկայ գործն կը վաճառի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին հինգ ղրուշ։

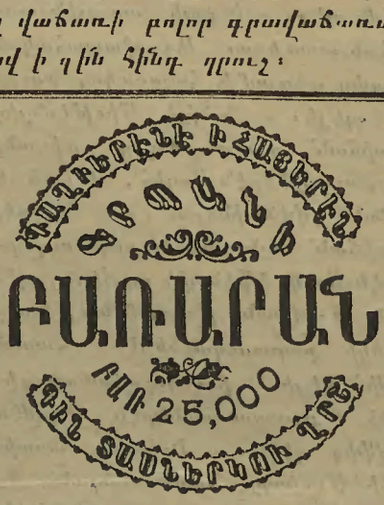

Ծօրինիչ՝ Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Հրատարակիչ՝ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Սոյն Ճառանահայ Գրպանի Բառարանն՝ հակառակ իւր փոքր ծաւալին ու համեստ գնոյն՝ կը պարունակէ գրեթէ մեծ բառագրոց չափ բառ և ոճ։ Անճոռնի միջոցի մէջ հեղինակն յաջողած է յաճախ դետեղել աշխարհաբար բառերուն և ոճերուն քով՝ գրաբար համանիշներն ալ, որք անհրաժեշտ են մատենագրական գործոց թարգմանիչներուն։ Ի հարկին բառերուն տառկերէններն ալ գըրուած են, որպէս և անկանոն արտասանութիւնք։ Սոյն նիւթական ու բարոյական առաւելութիւններէն զատ կարևոր թերի մ'ալ կը լնու, որուն կը տառած է պատմական, աշխարհագրական ու դիցաբանական անուանց բառարան մը։ Բառագիտութիւնն վերնագրեալ հատուած մ'ալ՝ ուր համառօտիւ կուսանդուին բառակազմութեան կանոնք՝ եզական գործ մը կը կազմեն զայս։ Գինն է 12 դահեկան։ – Կազմեալ՝ անգղիական հաստատուն կազմով։

ԳՐՊԱՆԻ ԲԱՌԳՐՔՈՑԿ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

15,000 Բառ

Աչխատասիրեաց

Բիւզանդ Մ. Պօղոսեան

Գինն 5 ղրշ

Սոյն բառգրքոյկին 800 երեսներու մէջ կը պարունակէ ո՛չ միայն 15,000 բառ, այլև հազարաւոր դործածական ոճեր, առածներ, ասացուածոյ ձևեր, այնպէս որ իւր դիւրատար գիրքովը անբաժան ընկեր մը, պարունակութեամբն ամէն ուսանողաց համար անհրաժեշտ գործիք մը և չափաւոր գնովը դիւրամատչելի է ամէն գրպաններու։ Անգղիական տառկուն կազմ։ Կեդրոնատեղին է հեղինակին գրատունն ի Զագմաղբլար Հօգուշ թիւ 56։

ԳՐԱՍԵՆԻ ԲԱՌԳՐՔՈՑԿ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

15,000 Բառ

Աչխատասիրեաց

Բիւզանդ Մ. Պօղոսեան

Գինն 5 ղրշ

Սոյն բառգրքոյկին 800 երեսներու մէջ կը պարունակէ ո՛չ միայն 15,000 բառ, այլև հազարաւոր դործածական ոճեր, առածներ, ասացուածոյ ձևեր, այնպէս որ իւր դիւրատար դիրքովը անբաժան ընկեր մը, պարունակութեամբն ամէն ուսանողաց համար անհրաժեշտ գործիք մը և չափաւոր գնովը դիւրամատչելի է ամէն գրպաններու։ Անգղիական տառկուն կազմ։ Կեդրոնատեղին է հեղինակին գրատունն ի Զագմաղբլար Հօգուշ թիւ 56։

Մամուլ խափանեալ դաւեչտութերթի արտօնատէր Գէորգ Էֆէնտի Ալվազեան՝ Միտպլիէն ընտիր ձիթախուղ և օճառ, Թէնեոտոսէն պատուական գինի և Իզմիրէն ընտիր օղի բերել տուած է, և ածան գնով կը վաճառէ Գալաթիա Բէնչէնպիհ-պազար Իփսի խան։ Ասոնցմէ զատ, յատկապէս բերել տուած է Կիպրոսի պատուական գումանտարիան, Եւրոպայէն ժօրժ Ապամոն եղբարց ընտիր գոնեաքները թէ՛ չիչերով և թէ՛ տակառով, և Իսկիւտարի ընտիր Զավուշ-իւզ իւմիւէն ձերմակ գինի։ Նաև ամենաընտիր ձիթապտուղ։ Ծաձախորդք մեծապէս գոհ կը լինին ասոնց թէ՛ ընտրութեան ու թէ՛ ածանութեան համար։

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՈՒԿ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի և պղիքներու ամէն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և ամէն ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար։ կը ջնջէ և անհետ կընէ ամէն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը։ Սրա, տի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի։ արիւնը մաքրելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և դրդռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախտանութիւն, կծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ ցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կվանէր մարսողութիւնը կչափաւորի, և մարմինը մաքրելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ որ չատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ՝ ուժեղ և բնական դիրքը կզգենու։

ONCUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՕՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւն և վերք բուժելու մասին ունեցած պալատական յատկութեանցը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը։ հին կամ նոր թուենաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (շիրիփենչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կա՛մ բոլորովին կանցնին և կա՛մ կլաւանան։ օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի բաբախման, մանաւանդ յօդացաւ (եէկ) ըսուած հիւանդութեան։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոյլ (սըրաձա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը բ'նչ աստիճան որ ըլլայ կը դիմագրաւէ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նչանակուած է իւրաքանչիւր տփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պաղչէ-գարու Թաշ-խանի կողմերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը, թիւ 7, կը ծախուի։

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն ամէն օր Հոլլօու, ի Լոնտոն Օքսֆօրտ փողոց թիւ 533։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. Ա. Լ. Ա. Ձ. Ա. Ձ. Ե. Ա. Ն

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս Ջիչէք-բազար թիւ 23

Ռ-ովէյէ եբէաֆոպոլոց քաֆինոմոնէրան 115 րդ վճռաֆանաբնեան մէջ պատճառները

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
1951155	600000	371980	1000
154448	60000	375673	»
449727	20000	37176	»
1189623	»	505004	»
365784	6000	505005	»
389707	»	523600	»
441573	»	442217	»
460223	»	576639	»
995761	»	748760	»
1889116	»	783486	»
26111	3000	795408	»
141375	»	820213	»
201886	»	948907	»
449726	»	948910	»
576637	»	1081488	»
748758	»	1121680	»
826185	»	1326746	»
1623147	»	1330878	»
1748826	»	1396257	»
1762333	»	1504693	»
1736144	»	1526663	»
1968995	»	1533215	»
153759	»	1654992	»
210149	1000	1879458	»
371978	»	1935199	»